

POSTANOWIENIE

Dnia 23 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z wniosku K. O. i J. O.
przy uczestnictwie J. O. i T. L.
o zasiedzenie służebności drogi koniecznej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 listopada 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego w L.
z dnia 19 listopada 2015 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od wnioskodawców na rzecz uczestnika T. L.
kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów
zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wnioskodawcy powołali przesłankę wystąpienia istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu tego przepisu jest takie zagadnienie, które ma znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2005 r., I CZ 183/04). Powołanie się przez skarżącego na istnienie takiego zagadnienia wymaga nie tylko jego sformułowania ale i przedstawienia argumentacji jurydycznej uzasadniającej tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych i istotności zagadnienia z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało. Ponadto skarżący powinien wykazać, że rozstrzygnięcie tego zagadnienia będzie miało ważne znaczenie dla praktyki sądowej oraz dla rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 listopada 2003 r. II CK 324/03; z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05; z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07; z dnia 22 listopada 2007 r. I CSK 326/07 nie publ. oraz z dnia 26 września 2005 r. II PK 98/05, OCNP 2006 r., nr 15 - 16, poz. 243). Tych wymagań nie spełniają dwie wątpliwości sformułowane przez skarżących we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, odrywające się ponadto od ustaleń faktycznych poczynionych przez sądy, podczas gdy ustaleniami faktycznymi Sąd Najwyższy jest związany (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Z ustaleń tych wynika, że droga nie miała ujednoliconego szlaku, ulegała przesunięciom na gruncie ponieważ była usytuowana na podmokłym terenie, co prawda zasypywano w niej nierówności z uwagi na grząski teren, ale nie prowadziło to powstania takiego jej utwardzenia, które można byłoby poczytać

za trwałe i widoczne urządzenie, ponadto znajdujący się tam mostek nie został wykonany przez skarżących.

Skarżący nietrafnie twierdzą, że Sąd Najwyższy nie wypowiadał się co tego, kto powinien wykonać trwałe i widoczne urządzenie. W uchwale powołanej przez skarżącego (III CZP 10/11) wskazano, że chodzi o urządzenie wykonane przez posiadacza. Wykonanie takiego urządzenia przez posiadacza stanowi dla właściciela widomy znak przestrzegający go, że istniejący na gruncie stan powstały na skutek działania osoby nieuprawnionej może doprowadzić do ograniczenia prawa własności. Takie stanowisko było też prezentowane we wcześniejszym orzecznictwie Sądu Najwyższego i można je uznać za ugruntowane (orzeczenie z dnia 7 lutego 1972 r., III CRN 418/71, "Informacja Prawnicza" 1972, nr 3-4, poz. 3, wyroki z dnia 24 maja 1974 r., III CRN 94/74 i z dnia 8 maja 2001 r., IV CKN 235/00, nie publ. oraz postanowienia z dnia 27 maja 1990 r., II CKN 366/98, nie publ., z dnia 10 marca 1998 r., I CKN 543/97, nie publ., z dnia 29 maja 2000 r., III CKN 742/98, nie publ. i z dnia 9 marca 2004 r., I CK 434/03, nie publ.). W powołanych orzeczeniach Sąd Najwyższy konsekwentnie stwierdzał, że służebność gruntową można nabyć przez zasiedzenie tylko wtedy, gdy trwałe i widoczne urządzenie zostało wykonane przez "samoistnego posiadacza", a nie przez właściciela nieruchomości, z której posiadacz korzysta w zakresie służebności. Wykładnię art. 292 k.c., według której służebność gruntową drogi można nabyć przez zasiedzenie tylko wtedy, gdy posiadanie polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia wykonanego przez posiadacza, nie zaś przez właściciela nieruchomości obciążonej uznał za zasadną również Trybunał Konstytucyjny, odwołując się do argumentu, że założenie trwałego i widocznego urządzenia ma stanowić ostrzeżenie dla właściciela przed skutkami korzystania z jego nieruchomości przez osobę nieuprawnioną (uzasadnienie wyroku z dnia 25 maja 1999 r., SK 9/98, OTK Zb. Urz. 1999, nr 4, poz. 78 oraz wyrok z dnia 28 października 2003 r., P 3/03, OTK-A Zb. Urz. 2003, nr 8, poz. 82).

W świetle powyższego należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 398²¹ i w związku z art. 520 § 3 k.p.c. i § 5 pkt 3 w związku § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokacie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).

jw